

G y ö n g y m o n d a t o k.

(Újkori írótól.)

H a t a l o m.

Mikor valakit megtisztelünk, ez csak egyszerű adomány; de mikor hatalmat adunk kezébe, nem mondhatnók meg, hová üt ki. *Montesquieu.*

Soha egy hatalomnak sem sikerült — a valódi hazafiak s értelmes politikai s hadi tehetségek üldözésével — az értelmetlen tömeg vállain fentarthatni magát. *Dózsa Dániel.*

A ki mindent tehet, bátran kezd mindenhez. *Corneille Tamás.*

A kevély hatalmasokra nézve hasztalan hozatik törvény; a hatalmas dölyfösök törvénye az akarat, bujaság, harag és erőszak. Ők minden sebet vágással vélnek gyógyítandónak. *Petrárka.*

A hatalmasokról hallgatni kell: őket dicsérni csaknem mindig hizelgés, - felőlük rosszul szólni, míg élnek, veszélyes; miután pedig elhaltak, helytelenség. *La Bruyere.*

Határozottság. Határozatlanság.

Az ember legyen elhatározott: önáldozatos barátsággra, a világ dolgaiban rendezkedő véletlenre s mindenre. *Voltaire.*

A határozatlanság minden gyötrelmet kétszerez, sőt maga a legnagyobb gyötrellem. *Kotzebue.*

A beteg lélek magántanácskozásai annyikép haboznak, hogy azokból jóllétére számítani nem bir. *Petrárka.*

H a t á s.

Magadnak meghatottnak kell lenned a végre, hogy másokra hatni tudj. *Malebranche.*

Ház. Házi élet. Háztartás.

Boldog, ki mezejét nyugalmasan munkálva, világhírűség nélkül otthonol az övéinél. *Schiller*.

Szobámban három oltárt emelek: neked, 9 múzsák feje, Uránia, — neked, baráti szent tűz, — és neked, Cypris fia! (irodalom, barátság, szerelem). *Kis János*.

Mire a nagyszerű ház? mintha tán onnan a gondok és nyavalyák kitilthatók volnának, — vagy a tornyok, bástyák megostromlására a halálnak nem volnának létrái: az előtt nincs járatlan hely, nincs zárt ajtó. Ott állomásod nem örökös, jön a költözködés nagy ideje. Otthon érzed magadat? jövevény vagy. Megérkezik majd, a ki szobáidból meztelen kiteremtsen! *Petrárka*.

Sárból rakott ház a felsőbb izlésű lelket nem törpíti. Nincs oly kis ház, melyet nagylelkű lakója jelessé ne tehessen. Az erény minden lakházzal kibékül, csak a bűnfészekkel nem. *Petrárka*.

H a z a. H a z a f i s á g.

Békében férfíhoz legillőbb a szerény esend és alázat; de ha fülünkbe zúg a harezvihar, kövessük akkor a tigris szokását: feszüljön az ideg, szökeljék a vér! *Shakespe-re*.

Én gyűlölöm a hazámat! lehet-e ennél iszonyítóbb mondás? Eladni a hazát, az lehet, ahoz épen nem kell lélek; de a hazát gyűlölni? ahoz nincs elég nagy lélek. *Jókai*.

Mielőtt alattvalók lennénk, hazafinak születünk. A földhöz, mely nevelt, közelebb vagyunk, mint a fergeteghez, a mely felette elsüvölt. *P. Szathmári Károly*.

A jó hazafiság első kötelesség, első érdem. Szívvel, észszel, értékkel teljesíthető ez édes kötelesség: mind e hárommal áldozhatni hármassal boldogság; háromszor átkozott, ki mindhárommal bir s egyiket sem cselekszi. *Kisfaludi Sándor*.

A jutalomért hazafiaszkodó csak bérencz — fillérékéért, akár nagy összegekért; épen nem nemes tény. Magunkat a hazának vagy oda ajándékozzuk, vagy bérbe adjuk, harmadik eset nincs: az első becsületes, a második szolgálai. *Marmontel*.

Annyi kurta zsarnok él
Véredből, oh hazám!
Kik tőled elfajúltak
A külföld maszlagán. *Czuczor*.

Gyalázatos élet a bukás jutalma ;
De dicső a bajnok a hazáért halva. *Arany János.*

A világban bármelyik kormányzat intézményeiben van kevésbé jó is, kevésbé rossz is. Legokosabb, legbiztosabb, tiszteletben tartani hazánk kormányzatát. *La Bruyère.*

H á z a s s á g.

A szerelem elrepül; a bizalom és tisztelet megmaradnak a házi tűzhelynél és idővel édesebbé, szentebbé lesznek a szerelemnél is. *Labouleye.*

A nősülés nagyobb értékű ügy, hogysen alkuszokkal lehessen úzni. *Shakespere.*

Vedd e gyűrűt reszkető kezemből,
Vedd e csókban forró lelkemet!
Neked minden órát életemből,
Érted vérözönnel szívemet! *Kölcsei.*

Szép rózsaszínű szemüveg a házasság, melyet ha felteszek, tündérkertnek látom a világot, -- pedig a valóságban bizony nem az. *Petőfi.*

A második nász indoka szenyves haszonvágy, szerelem soha. *Shakespere.*

A házasság a szerelem sírja, s a nő rajta a kereszt. *Saphir.*

A házasságok többnyire csendben keletkeznek és a lárma reá csak azután következik. *Saphir.*

Kemény dió a rossz foghoz és ifju nő a vén férjhez, nem akarnak illeni. *Régi német példabeszéd.*

Gyanakodás a második házasság rendszerinti gyümölcse. *Racine.*

Az első házasság Istentől van, a másik a jó emberektől, a harmadik az ördögöktől. *Közpéldabeszéd.*

A házasságok az égben köttetnek és a földön hajtatnak végre; ezért oly nagy a különbség a házasság előtt és után, mint ég és föld között. *Saphir.*

Minél nagyobb a magas és alsorsuak között tátongó űr, annál lazább lesz a házastársak közötti kötelék. *Rousseau.*

Gyűjtötte: KISS MIHÁLY.

IRODALMI ÉRTESÍTŐ.

Early Nonconformity and Education. Address by Principal *Gordon* M. A. at the opening of the session of the Unitarian H. M. College. Manchester. 1902. „Sine his omnibus non aedificatur civitas“. E jelige alatt tárgyalja a manchesteri unitárius theol. intézet tudós igazgatója a régi nonconformistáknak a nevelésben való részvételét. Az 1662. Uniformity Act eltiltotta a nonconformistákat a tanítástól. Csakis olyan tanítóknak volt szabad tanítani, kiknek az anglikánegyházi püspök kivételesen engedélyt adott, s a tanításban csakis a gramatikáig mehettek. A Cromwell által 1657-ben alapított Durham-College eltűnt. Frankland Richard alapította 1670-ben az első állandó nonconformista akadémiát Rathmellben York-shireben. Az ő példájára aztán az ország más részeiben is állítottak fel a nonconformisták akadémiákat, melyeken nemcsak a papságra, hanem más pályákra is neveltek. Sajátságos, hogy az egyháztörténelem 1840-ig nem volt tantárgy ez akadémiákon. Akkor kezdette először az unitárius Tayler János Jakab. — E tanulmány éppen most nagyon tanulságos, mikor az anglikán egyház a népiskolákból minden nonconformista befolyást ki akar zárni. A jeles történettudós megmutatja, hogy a nonconformistáknak jelentékeny része volt a multban az oktatásban és ebből önként következik, hogy a jelenben is befolyásukat kiszorítani nem jogos és nem is helyes. Mert „sine his omnibus non aedificatur civitas.“

Elmélkedések az üdv evangéliumáról. Irta *Ménégoz* Jenő, a párisi protestans theologiai facultás tanára. Fordította ifj. *Bartók* György. Kolozsvár, Ellenzék könyvnyomda 1902. Sr. 79 l. Ára 1 korona. A párisi theol. facultáson Sabatier egy új színárnyalatot hozott a modern theológiába, az ugynevezett „fideismust.“ Ennek az iránynak képviselője Ménégoz Jenő is, ki jelen munkájában az üdvről elmélkedik és azt a tételt fejt ki, hogy az üdv a *hit* által van, függetlenül a *hitnézetektől*. A megigazulás tanát felmutatja különböző fejlődéseiben, a hit által való megigazulástant mai jelentőségében. A munka, mindamellet is, hogy szerző magát nem számítja az orthodoxok közé, sőt műve főleg azoknak szól, nem egy helyen az orthodoxiára emlékeztet. De oly világosan van írva, hogy az olvasó tisztán láthatja azt is, hogy mely nézeteket nem fogadhat el magáéinak. A fordításban ez a világosság és tisztaság meglátszik. Ez és a magyaros nyelv a fordító érdeme. Valamint elismerés illeti ifj. Bartók Györgyöt azért is, hogy ily művekkel foglalkozik. A munka kapható Stein János könyvkereskedésében és a fordítónál Kolozsvárt.

Kolozsvári Képes Naptár az 1903. évre. Szerkesztették: *Csifő* Salamon és dr. *Veress* Vilmos. Kolozsvár, Gámán János örökösei könyvnyomdája. 71 l. s a vásárok megjelölése XVII. l. Az új naptár költeményeket, a régi erdélyi